

Utbildningsnämnden

Rapport 2019 - Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Rapport kvalitetsarbete 2019

Fakultetsstyrelsen har det samlade ansvaret för kvalitetssäkrings- och utvecklingsarbetet av utbildningen inom sin verksamhet. Utbildningsnämnden, som driver och samordnar kvalitetsarbetet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, lämnar här sin rapport för 2019 till fakultetsstyrelsen. Rapporten innehåller också en framåtblick på det kvalitetsarbete som planerats eller redan påbörjats under 2020. Fördjupad information finns att läsa på fakultetens intranät "[Utbildning på grund- och avancerad nivå](#)".

Fakulteten beslutade om styrdokument för kvalitetsarbetet

Fakultetsstyrelsen fastställde 2019-12-18:

Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av utbildning vid naturvetenskapliga fakulteten

Plan för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2019–2024

Plan för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom utbildning på forskarnivå 2019–2024

Dessa styrdokument ska ge en översikt av hur fakultetens kvalitetsarbete är organiserat och hur man planerar att genomföra detta under perioden 2019 – 2023. Genomgående i fakultetens kvalitetsarbete används en struktur med bedömningsområden, inspirerat av de bedömningsområden UKÄ använder vid sina granskningar. Detta har valts för att få ett heltäckande system för alla utbildningsnivåer och ett underlag som är enkelt jämförbart med andra lärosäten.

Under arbetet med att ta fram planen för GU-kvalitetsarbete genomfördes en rådgivande granskning av Christina Åkerman, LTH. Granskarens förslag arbetades in i förslaget till GU-plan innan fastställande.

Verksamhetsdialoger genomfördes i ny form

En ny form för genomförande av fakultetens verksamhetsdialoger infördes under året. Verksamhetsdialogerna utgår från universitetets planeringsförutsättningar samt frågeställningar och teman som är strukturerade i bedömningsområden och delvis gemensamma för forskarutbildning och grundutbildning. Institutionerna gör självvärderingar och/eller sammanställer annat underlag utifrån de instruktioner som utsänts. Naturvetarkåren disponerar liksom tidigare en del av dialogerna för att följa upp och diskutera kårens fokusfrågor.

Vid verksamhetsdialogerna 2019 låg ett särskilt fokus på implementering av styrdokument för kursvärderingar och tillgodoräknande samt på institutionernas arbete med utbildningsplanernas måluppfyllelsedokument och på kursplaner.

Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet ska verksamhetsdialogerna följas av utvecklingsplaner för grundutbildningen. Uppföljningen och utvecklingsarbetet efter 2019 års verksamhetsdialoger inriktades helt självklart på att fortsätta den mycket omfattande implementeringen av måluppfyllelsedokumenterna och hur de används för att kartlägga utbildningarnas progression mot de uppsatta målen. Fokus lades på perspektivmålen lika villkor och hållbar utveckling.

Institutionerna arbetade intensivt med att revidera kursplaner

Fakultetsstyrelsen fastställde under 2019 måluppfyllelsedokument för flertalet av fakultetens examensgrundande utbildningar. Under vårterminen 2020 fastställs dokument för samtliga 20 utbildningsplaner.

Måluppfyllelsedokumenterna ska fungera som verktyg för att identifiera överlappningar, luckor och brister i våra utbildningar i förhållande till de mål som sätts upp i bland annat högskolelag och högskoleförordning. Institutionernas arbete med att ta fram dessa dokument har, precis som var avsett, medfört en omfattande översyn av kursplaner. Ämnesmässiga luckor och överlappningar identifieras, samordning och progression i utbildningen som helhet främjas. Under 2019 fastställdes 45 nya och reviderade kursplaner och arbetet fortgår under 2020.

Ny GU-modell ska främja stabil medelsfördelning och strategisk utbildningsplanering

Under året fastställdes en ny modell för fördelning av grundutbildningsanslaget. Medan den tidigare modellen utgick från en formellberäkning, utgår den nya modellen från en överenskommelse mellan institutionerna och fakultetsledningen. Modellen löper under en sexårsperiod, som i sin tur delas upp i två treårsperioder (2020-2022 samt 2023-2025). För att skapa stabilitet i medelsfördelningen är det årliga utbildningsuppdraget för varje enskild institution oförändrat inom respektive treårsperiod. Fr.o.m. 2023 ska medel för strategiska satsningar inom grundutbildningen finnas tillgängliga. Inför budget 2023 dras det under första treårsperioden (2020-2022) omfördelade uppdraget tillbaka och överförs till en medelspott för strategiska satsningar.

UKÄ granskade studenternas rättssäkerhet och vår regelefterlevnad

UKÄ som är vår tillsynsmyndighet granskade 2019 hur väl Lunds universitet följer de lagar och regler som gäller för universitet och högskolor. Fokus låg på studenternas rättssäkerhet och resultatet utgör ett av flera underlag när UKÄ ska granska lärosätets kvalitetssäkringsarbete i sin helhet 2020.

Naturvetenskapliga fakulteten inkom med underlag (stickprov) till granskningen avseende utbildningsplaner och kursplaner, tillgodoräknande, kursvärderingar, anställning av personal, överklagande och studentrepresentation. Fakulteten fick påpekande från UKÄ rörande förkunskapskrav och examinationsformer i vissa kursplaner för projekt, praktik och examensarbeten. De aktuella kursplanerna har reviderats och en översyn har gjorts av fakultetens övriga kursplaner för projekt, praktik och examensarbeten. Sammantaget reviderades 10 kursplaner inklusive stickproven.

UN förstärkte sin roll i den högskolepedagogiska verksamheten

Under året gjordes en extern översyn av PLUS; Enheten för pedagogik-, lärande och utvecklingsstöd. Som en följd av detta beslutades bland annat att utbildningsnämnden, där samtliga institutioners studierektorer är representerade, förstärker sin roll vid planering av verksamheten inom PLUS. Detta görs genom att nämnden utvecklar en verksamhetsplan och definierar strategiska projekt i samarbete med PLUS.

Lika villkor, hållbarhet och etik ska integreras i ett ämnessammanhang

En ny högskolepedagogisk kurs startade i december 2019; *Education for scientific literacy – sustainability, equality and ethics*. Det övergripande målet för kursen är att kursdeltagaren ska kunna undervisa om lika villkor, hållbarhet och etik i ett ämnessammanhang, och därigenom förbereda studenter för att kunna verka i och bidra till ett informerat demokratiskt samhälle.

Kvalitetsarbete ur studentperspektiv

Högskolelagen säger att studenter ska kunna ta en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen samt att studenter har rätt att vara representerade när beslut fattas. Fakulteten fastställde nya styrdokument för kursvärderingar och kursanalyser samt för studentrepresentation under året. Implementeringen av dessa diskuterades med institutionerna under verksamhetsdialogerna 2019. Med start 2020 ska alla kursanalyser rapporteras i UN.

Ett annat viktigt studentperspektiv i kvalitetsarbetet är att studenten ska ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid. Det genomfördes en översyn av fakultetens SI-verksamhet (Supplemental Instruction) och en åtgärdsplan fastställdes. I åtgärdsplanen fastlades att andelen aktiva studenter inom SI ska öka, att omfattningen av SI-verksamheten breddas och att samarbetet med SI-verksamheter vid andra fakulteter inom LU ska fördjupas.

Fakultetens strategiska utbildningsplanering

Under året tillsattes en utredning rörande möjligheterna att utveckla en institutionsövergripande masterutbildning inom området beräkningsvetenskap. Fakultetsstyrelsen gav klartecken till att utreda inrättande av en ny Nordic master i Miljöförändringar på högre latituder. Inom masterprogrammet i geologi inrättades en ny inriktning; Biogeologi. Kandidatprogrammet i Meteorologi pausades tyvärr tills vidare på grund av vikande studentrekrytering

Ny lärplattform för långsiktig kvalitetsutveckling

Fakulteten tillsatte under 2019 en arbetsgrupp med representanter från institutionerna med uppdrag att underlätta och utveckla användandet av en ny universitetsgemensam lärplattform (Canvas) på våra utbildningar. Tack vare positivt mottagande på institutionerna och många engagerade lärare gjordes stora insatser för införandet av Canvas redan under 2019, varför många också var relativt väl rustade vid den Coronaforcerade övergången till distansundervisning våren 2020. I stort sett samtliga fakultetens kurser ges nu via den gemensamma plattformen. Det samtida engagemanget från institutionerna gör att ytterligare kvalitetsdrivna insatser för att stärka och höja den digitala kompetensen samt möta pedagogiska behov och utmaningar, kan göras på ett samordnat sätt med gemensamma insatser.

Verksamhetsnära kvalitetsarbete – att anta, utbilda och examinera

Det viktigaste kvalitetsarbetet är det som löpande utförs nära verksamheten i direkt anslutning till utbildningarna av lärare, forskare och administratörer. Institutionerna antog, utbildade och examinerade studenter på 285 kurser samt på 59 program och programinriktningar under året. Detta resulterade i att den naturvetenskapliga fakulteten utfärdade 458 examina på grund- och avancerad nivå under 2019.

Planering av kvalitetsarbete 2020

Corona stoppar upp kvalitetsarbetet – och initierar nya utbildningar

Fakulteten fastställde under 2019 en plan för kvalitetsarbete ur ett sexårsperspektiv, för att systematiskt och långsiktigt säkra och utveckla våra utbildningar. När Corona-epidemin var ett faktum i början på 2020, fick en del av det planerade kvalitetsarbetet avbrytas eller skjutas upp. Från och med den 18 mars skulle all undervisning och examination genomföras på distans. Att genomföra detta omställningsarbete på ett rättssäkert och smittskyddsäkert sätt har tagit tid och kraft för såväl lärare som administration. Vissa restriktioner har lättats upp inför höstterminen, men i skrivande stund arbetas fortfarande intensivt med att ställa om och riskbedöma undervisningen. UKÄ kommer dock att genomföra huvuddelen av sina planerade granskningar och fakulteten kommer också att genomföra merparten av sitt planerade kvalitetsarbete om än med något minskad kapacitet.

Regeringen fördelade under vårterminen 2020 en corona-anpassad extrabudget till lärosätena för såväl permanenta utbildningsplatser som specifika satsningar för vidareutbildning och livslångt lärande. Fakulteten startar i samarbete med LTH ett nytt naturvetenskapligt basår hösten 2020, huvudsakligen förlagt till Campus Helsingborg. Fakulteten medverkar också i universitetets nya tematermin inom området hållbarhet och miljö, i den nya introduktionsterminen och i nya sommarkurser och uppdragsutbildningar.

UKÄ ska granska universitetets kvalitetssäkringssystem

Under hösten 2020 kommer UKÄ att starta granskningar av kvalitetssäkringsarbetet på universiteten i Umeå, Uppsala, Stockholm, Göteborg, Linköping och Lund. Fakulteten kommer att delta i arbetet med att ta fram en självvärdering för Lunds universitet och vid bedömargruppernas platsbesök. Beroende på vilka fördjupningsspår UKÄ:s bedömargrupper därefter väljer, kommer fakulteten att förväntas bidra med beskrivningar av olika kvalitetssäkringsprocesser och eventuellt delta i platsbesök under våren 2021.

Även vårt arbete med kommunikation granskas

I sina granskningar lägger UKÄ stor vikt vid hur lärosätet kommunicerar sitt kvalitetsarbete och dess resultat, extern och internt. Lunds universitet har därför startat ett projekt om kommunikation på webben och ställt samman en lista med minimikrav för fakulteterna. Fakulteten kommer att ta fram en egen kommunikationsplan för att möta dessa krav och för att definiera hur medarbetare, studenter och andra intressenter på ett enkelt sätt ska kunna ta del av information om kvalitetsarbetet och dess resultat. Några viktiga delar av detta arbete är att skapa kvalitetssidor på webben och att göra alla kursanalyser lätt tillgängliga.

Fakultetskansliet kommer också att se över sitt intranät för att kunna ge en fördjupad information om verksamheten inom fakultetens nämnder, organ och nätverk.

Den tematiska granskningen av breddad rekrytering skjuts upp

UKÄ planerade också att göra en så kallad tematisk granskning under 2020, nämligen en nationell jämförelse av lärosätenas arbete med breddad rekrytering. Denna granskning har nu skjutits upp till 2022.

Tidigare har en tematisk granskning gjorts av lärosätenas arbete med hållbar utveckling (2017). Ett resultat av den granskningen blev att Lunds universitet fastställde en strategi och en policy för hållbar utveckling och fakulteterna har fått i uppdrag att ta fram hållbarhetsplaner för alla sina verksamheter inklusive grundutbildning.

Verksamhetsdialogerna 2020 ska behandla hållbar utveckling och lika villkor

Ett gemensamt tema för grundutbildning och forskarutbildning kommer att vara hur institutionerna vill arbeta med att integrera perspektiv på hållbar utveckling och lika villkor i sina utbildningar. Verksamhetsdialogernas tema om lika villkor kommer att kopplas till en extern översyn av området. På grund av Corona-epidemin är det osäkert om denna externa granskning hinner genomföras under 2020.

Inför verksamhetsdialogerna har institutionerna också ombetts att analysera resultat i Studentbarometern som behandlar stress i undervisningssituationen. Det fortsatta arbetet med måluppfyllelledokument och kursplaner kommer också att tas upp.

Kommittén för jämställdhet och likabehandling slutför under året sitt projekt ”Genusbias i kursvärderingar”.

Fortsatt arbete med måluppfyllelledokument och kursplaner

Arbetet med måluppfyllelledokumentet fortsätter, framför allt vad gäller de så kallade progressionsplanerna. Som ett resultat av detta har en stor andel av våra kursplaner reviderats och arbetet fortsätter under 2020. Parallellt görs ett arbete med att publicera alla dokument och planer i våra utbildningsdatabaser och på webbsidor samt att löpande göra översättningar till engelska.

Fakulteten har numera också ansvar för att kvalitetsgranska och fastställa kursplaner för uppdragsutbildning samt för lärarutbildningar inom det naturvetenskapliga området. Behovet av rutiner och riktlinjer för detta ska utredas under året.

Alumnenkät ska analyseras

Fakulteten genomförde i början av 2020 en alumnenkät med fokus på utexaminerade studenters nöjdhet med utbildningen och deras inträde på arbetsmarknaden. Enkäten vände sig till de som tagit ut kandidatexamen mellan september 2017 och september 2018 samt de som tagit ut magister/masterexamen mellan september 2016 och september 2017. Enkäten fick en bra svarsfrekvens och resultaten kommer att analyseras under året.

Rekrytering och kommunikationsinsatser förnyas

Fakultetens kommer att utveckla annonseringen i sociala media och ta hjälp av fokusgrupper för att öka våra utbildningars synlighet. Vidare kommer det att göras större målgruppsanalyser och satsningar på personliga möten, till exempel skolbesök.

Fakulteten utvecklar sitt framtida utbildningsutbud

Utredningen rörande beräkningsvetenskap slutförs och beslut ska tas om en eventuell uppföljning av utredningsarbetet. Det föreslås att det nordiska masterprogrammet i miljöförändringar på högre latituder formellt ska inrättas som en inriktning inom masterprogrammet i naturgeografi och ekosystemvetenskap. En ny inriktning mot röntgen- och neutronvetenskap, föreslås inom masterprogrammet i fysik. Som tidigare nämnts kommer fakulteten att starta ett nytt naturvetenskapligt basår med permanenta utbildningsplatser i samarbete med LTH från och med hösten 2020.